

Kinderen leren omgaan met geld

Een onderzoek onder ouders van kinderen in groep 7 en 8

Rapportage

November 2012

Samenvatting (1/4)

1. Negen op de tien kinderen in groep zeven en acht krijgen zakgeld

- Het door deskundigen gegeven advies om kinderen vanaf een bepaalde leeftijd zakgeld te geven zodat ze leren omgaan met eigen geld, wordt door negen op de tien ouders opgevolgd. Wel krijgt een op de tien kinderen dit zakgeld onregelmatig. Een kwart krijgt het maandelijks, de helft krijgt het wekelijks.
- Ouders proberen hun kinderen los te laten en zelf beslissingen te laten nemen. Want hoewel de helft van de ouders meebeeslist over hoe het zakgeld wordt besteed, heeft bijna 80% van de ouders haar/zijn kind wel eens iets laten kopen waar het niet achter stond. Dat loslaten is wel moeilijk: zo kan een kwart van de ouders niet kiezen tussen de uitspraken 'ik laat mijn kind fouten maken en zelf de gevolgen ervaren' en 'ik bescherm mijn kind tegen fouten'. Als er wel gekozen wordt, kiezen meer ouders voor de eerste dan de tweede uitspraak (43% vs 32%).

2. Meerderheid kinderen heeft wel eens geld verdiend

- Negen op de tien kinderen doen wel eens klusjes in huis, waarvan de helft er wel eens voor betaald krijgt. Driekwart van de ouders betaalt als het extra werk is dat niet tot de normale huishoudelijke taken behoort.
- Daarnaast hebben zes op de tien kinderen ook wel eens geld verdiend met iets te verkopen op bijvoorbeeld Marktplaats of een vrijmarkt.

November 9, 2012

2

Samenvatting (2/4)

3. Kinderen in de ogen van de ouders echte spaarders

- De Nederlandse spaarzin zit er al op jonge leeftijd in, want bijna de helft van de ouders typeert zijn/haar kind als 'zuinig, een echte spaarder'. Bij twee op de tien kinderen past de typering 'geeft gemakkelijk geld uit, het is vaak op'. De handelsgeest waar Nederlanders van oudsher om bekend staan, zit er volgens de ouders nog niet op jonge leeftijd in. Slechts 7% van de kinderen wordt getypeerd als 'een echte handelaar, ziet mogelijkheden om geld te verdienen'.

4. Ouders te spreken over het financiële gedrag van kinderen

- Twee derde van de ouders is tevreden over de manier waarop het kind met geld omgaat. Als het kind bijsturing nodig heeft, dan heeft dat veelal te maken met de drang om te snel, te veel geld uit te willen geven (aan onzinnige dingen). Ook kent niet elk kind de waarde van het geld.
- Dat bijna de helft van de ouders het soms, vaak of bijna altijd lastig vindt om hun kind te leren omgaan met geld zit met name in dat laatste. Hoe leer je een kind de waarde van het geld? Ook het al eerder besproken loslaten zorgt voor lastige situaties: het zakgeld is er om van te leren, maar het is lastig toe te kijken hoe in de ogen van de ouders het kind verkeerde beslissingen neemt.

November 9, 2012

3

Samenvatting (3/4)

5. Geld niet gebruikt om te belonen of te straffen

- Zeven op de tien ouders hebben nog nooit goed gedrag beloond met geld en/of verkeerd gedrag gestraft met een geldboete (zoals zakgeld inhouden).
- Daarentegen springt twee derde wel eens bij als het kind iets niet van het zakgeld kan betalen en vergeten twee op de tien wel eens geleend geld terug te vragen.

6. Praten over geld- en aanverwante zaken geen taboe

- Hoewel maar weinig kinderen weten wat de ouders verdienen, is praten over geld geen taboe. Zo praat een kleine meerderheid van de ouders met de kinderen over financiële tegenslagen en weet een zelfde kleine meerderheid ook in grote lijnen waaruit de vaste lasten bestaan.
- Twee derde van de ouders heeft met de kinderen over de economische crisis gepraat en de werking van reclame is door acht op de tien ouders uitgelegd.

7. Shoppen als uitstapje populair

- Sommige deskundigen ontraden shoppen als vrijetijdsbesteding met kinderen, omdat het bij sommige kinderen het koopgedrag zal aanmoedigen en de impulsiviteit verhogen. Toch nemen negen op de tien ouders hun kinderen wel eens mee om te 'funshoppen'.

November 9, 2012

4

Samenvatting (4/4)

8. Sparen de belangrijkste les voor kinderen

- Slechts 7% is het eens met de uitspraak 'ik leer mijn kind dat geld niet belangrijk is'. Drie kwart beaamt de uitspraak 'ik leer mijn kind dat geld wel belangrijk is'. Twee op de tien ouders zijn neutraal.
- Van alle lessen die ouders hun kinderen op het gebied van geld kunnen leren, wordt 'je kunt pas iets kopen als je genoeg gespaard hebt' het meest genoemd als belangrijke les (61%). Ook belangrijk vinden ouders: 'je kunt niet meer uitgeven dan er binnenkomt' (60%) en 'je moet niet iets willen hebben alleen maar omdat anderen het ook hebben' (35%).

9. 'Als ik later groot ben'

- Zeven op de tien kinderen in groep zeven en acht weten volgens de ouders nog niet wat ze willen worden. Beroepen die het meest genoemd worden zijn juf/meester, dierenarts, arts/dokter, architect en directeur/eigenaar/manager.
- Opvallend is dat maar liefst drie op de tien kinderen het over veel geld verdienen hebben als ze het gaat over groot zijn. Ook spreekt de woonsituatie tot de verbeelding (26%) en wordt er door een kwart van de kinderen over trouwen/een partner gesproken en over kinderen krijgen. Tevens wil een kwart creatief zijn/mooie dingen maken.

November 9, 2012

5

Inhoudsopgave

Samenvatting
Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Uitkomsten

2.1. Zakgeld

2.2. Klusjes & geld verdienen

2.3. Financieel gedrag kind

2.4. Financiële opvoeding

2.5. Openheid over financiën

2.6. Financiële normen & waarden

2.7. Later als ik groot ben

3. Achtergrondkenmerken

DEF volgorde
nog bepalen

November 9, 2012

6

1. Inleiding

- Achtergrond: Van 7 tot en met 11 november 2012 vindt de week van het Geld plaats. Deze week richt zich op het primair onderwijs en heeft dit jaar als thema 'later als ik groot ben'. Vooruitlopend op de week heeft Wijzer in geldzaken een onderzoek laten uitvoeren.
- Doel onderzoek: Het doel is om inzicht te krijgen in hoe ouders denken over het financiële gedrag van hun kinderen en in de wijze waarop ouders hun kinderen leren omgaan met geld.
- Doelgroep: Het onderzoek is representatief voor ouders met één of meer kinderen in groep 7/8. De onderzoeksresultaten zijn waar nodig hiernaar herwogen.
- Methode: online kwantitatief onderzoek
- Steekproefomvang: 534 ouders
- Veldwerkperiode: 17 t/m 23 oktober
- Bureau: Veldkamp

November 9, 2012

7

November 9, 2012

2. UITKOMSTEN

8

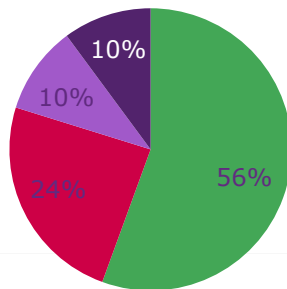
Acht op de tien kinderen in groep 7 en 8 krijgen wekelijks of maandelijks zakgeld. De helft van de ouders beslist mee over de besteding ervan.

2.1. Zakgeld (1/2)

Krijgt uw kind zakgeld?

- (Ongeveer) eens per week
- (Ongeveer) eens per maand
- Onregelmatig
- Nee

Basis: alle ouders (n=539)

Wat moet uw kind van zijn of haar zakgeld betalen?	%
Speelgoed	53%
Snoep	32%
Boeken/tijdschriften	29%
Diversen	29%
Hobby- en sportspullen	18%
Cadeaus voor vrienden/vriendinnen	14%
Kosten mobiele telefoon	5%
Geen van deze	14%
<i>Gemiddeld aantal genoemde categorieën</i>	2

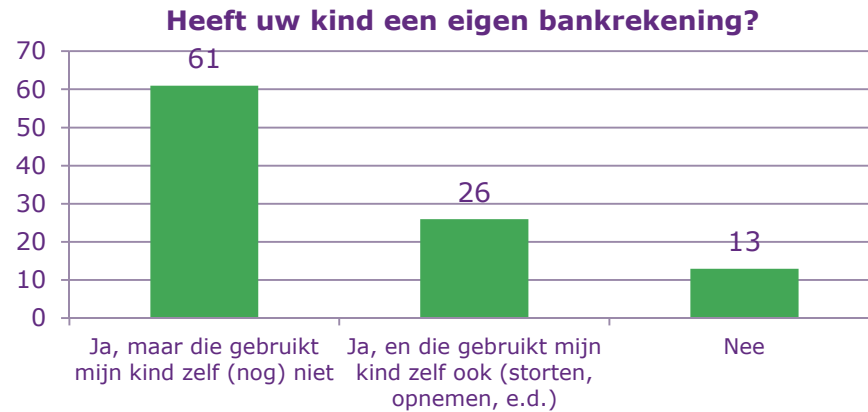
Basis: alle ouders waarvan kind zakgeld krijgt (n=483)

	Helemaal van toepassing	Beetje van toepassing	Neutraal	Beetje van toepassing	Helemaal van toepassing	
Mijn kind beslist helemaal zelf hoe het zakgeld wordt besteed	10%	20%	19%	40%	10%	Ik beslis mee over de besteding van het zakgeld

Basis: alle ouders waarvan kind zakgeld krijgt (n=483)

Acht op de tien kinderen hebben een eigen bankrekening, Meerderheid gebruikt die rekening (nog) niet zelf

2.1. Zakgeld (2/2)

Basis: alle ouders (n=539)

Basis: alle ouders waarvan kind zakgeld krijgt (n=483)

Acht op de tien ouders hebben hun kinderen wel eens iets van het zakgeld laten kopen waar ze het niet mee eens zijn, maar zeven op de tien ouders hebben ook wel eens een aanschaf verboden.

Meerderheid kinderen heeft wel eens geld verdiend: iets verkopen en klusjes zijn de meest genoemde inkomstenbronnen

2.2. Klusjes & geld verdienen

- 91% van de kinderen doet wel eens klusjes in huis:
 - 46% altijd onbetaald;
 - 45% zowel betaald als onbetaald.

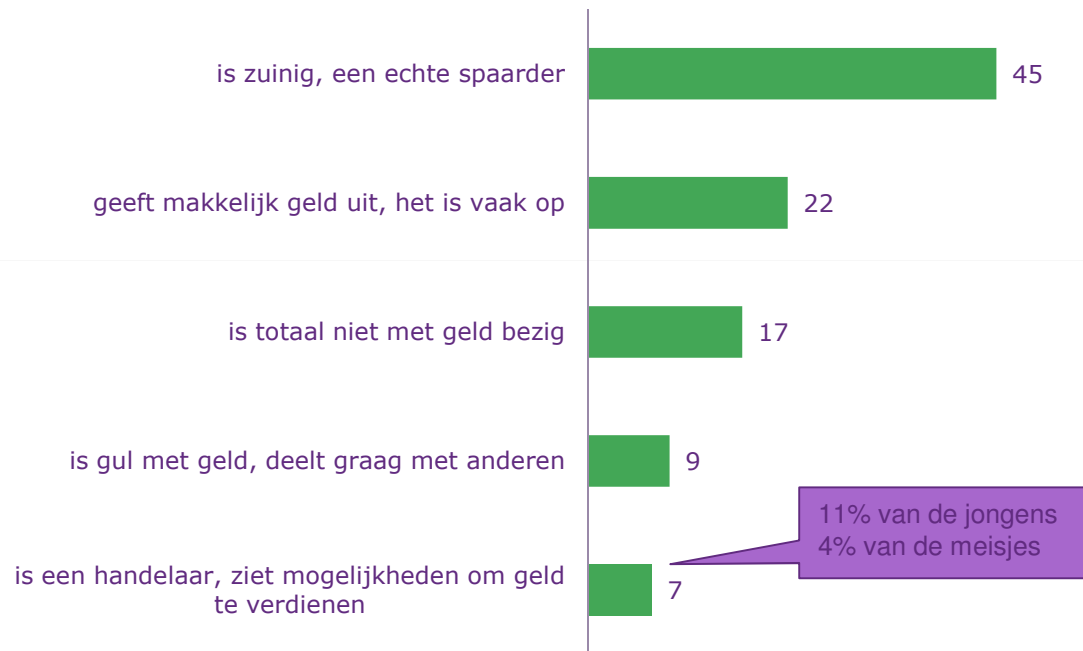
Wanneer betaalt u voor klusjes?	
Als het extra werk is dat niet tot de normale huishoudelijke taken behoort	74%
Als mijn kind bijna genoeg geld heeft om iets te kopen	26%
Als het zakgeld op is	5%
Anders	11%
<i>Gemiddeld aantal antwoorden</i>	<i>1,2</i>
<i>Basis: alle ouders waarvan de kinderen wel eens een betaald klusje doen</i>	<i>n=242</i>

- 58% van de kinderen heeft wel eens iets verkocht (bijvoorbeeld aan een vriendje, op Marktplaats, op een vrijmarkt e.d.)
- 1% heeft een betaald baantje
- 12% heeft wel eens op een andere manier geld verdiend

Bijna de helft typeert zijn/haar kind als een echte spaarder. Twee op de tien kinderen worden getypeerd als een 'spender' 2.3. Financieel gedrag kind (1/3)

Hoe zou u uw kind typeren als het gaat om de omgang met geld?
Mijn kind...

Basis: alle ouders (n=539)

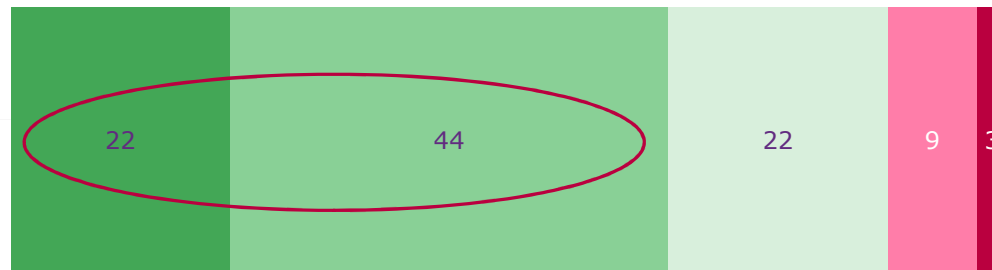
Twee derde ouders is tevreden over de manier waarop kind met geld omgaat

2.3. Financieel gedrag kind (2/3)

Wat vindt u van de manier waarop uw kind met geld omgaat?

- Vrijwel altijd goed
- Meestal goed, soms beetje bijsturing nodig
- deels goed, deels bijsturing nodig
- meestal bijsturing nodig, soms goed
- bijna altijd bijsturing nodig

Basis: alle ouders (n=539)

- Kinderen hebben het meest bijsturing nodig bij het geld uitgeven: het geld brandt in de zakken, het kind wil het te snel/in één keer uitgeven en/of aan de verkeerde dingen ('prullen'), maar wil ook soms sparen voor grotere dingen wat dan niet lukt. Ook kent niet elk kind de waarde van het geld en begrijpt het niet altijd dat het ergens vandaan moet komen.

Bijna de helft vindt het soms, vaak of bijna altijd lastig om het kind te leren omgaan met geld

2.3. Financieel gedrag kind (3/3)

Hoe gemakkelijk of lastig vindt u het om uw kind te leren omgaan met geld?

- Bijna altijd gemakkelijk
- Vaak gemakkelijk
- Soms makkelijk, soms lastig
- Vaak lastig
- Bijna altijd lastig

Basis: alle ouders (n=539)

- Het lastige zit voor ouders met name in de waarde van het geld leren, dat inzicht hebben kinderen lang niet altijd. Ook vinden ouders het lastig om hun kind los te laten: het zakgeld is er om ervan te leren, maar het is lastig om toe te kijken hoe in de ogen van de ouders verkeerde beslissingen worden genomen.

Zeven op de tien ouders gebruiken geld niet om te belonen of straffen. Twee derde springt wel eens bij als het kind iets niet kan betalen

2.4. Financiële opvoeding

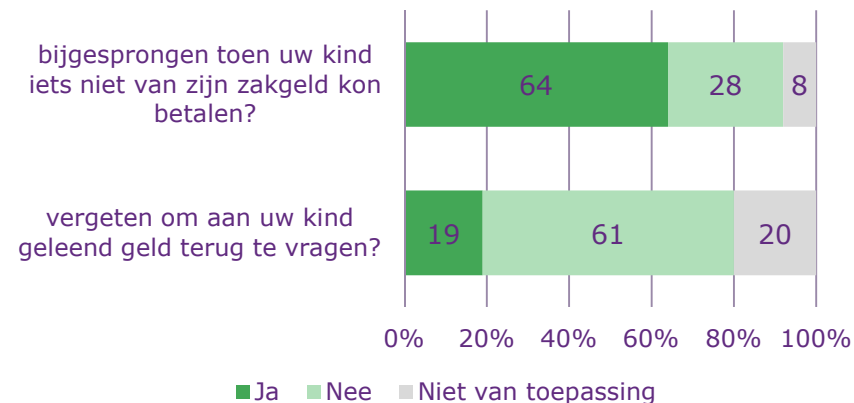

	Helemaal van toepassing	Beetje van toepassing	Neutraal	Beetje van toepassing	Helemaal van toepassing	
Ik laat mijn kind fouten maken en zelf de gevolgen ervaren	9	34	25	24	8	Ik bescherm mijn kind tegen fouten
Ik laat mijn kind weinig met geld bezig zijn	3	18	40	35	5	Ik laat mijn kind veel met geld bezig zijn

Belonen en straffen met geld

- 22% heeft wel eens goed gedrag met geld beloond
- 12% heeft wel eens verkeerd gedrag met een geldboete bestraft (bijv. inhouden zakgeld)
- 71% geeft geen van bovenstaande gedaan

Bent uw wel eens...

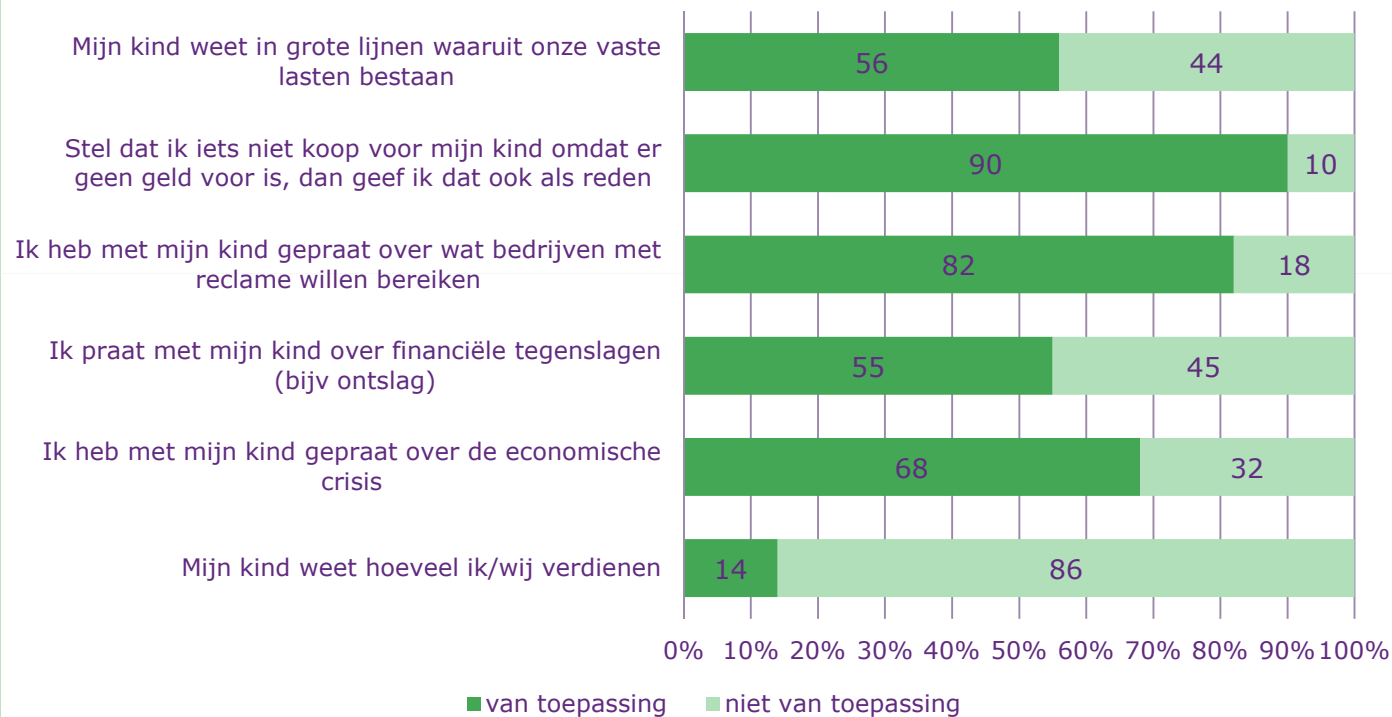
Basis: alle ouders (n=539)

Twee derde van de ouders heeft met de kinderen gepraat over de economische crisis. Praten over geldzaken geen taboe

2.5. Openheid over financiën (1/2)

Welke uitspraken zijn op u van toepassing?

Basis: alle ouders (n=539)

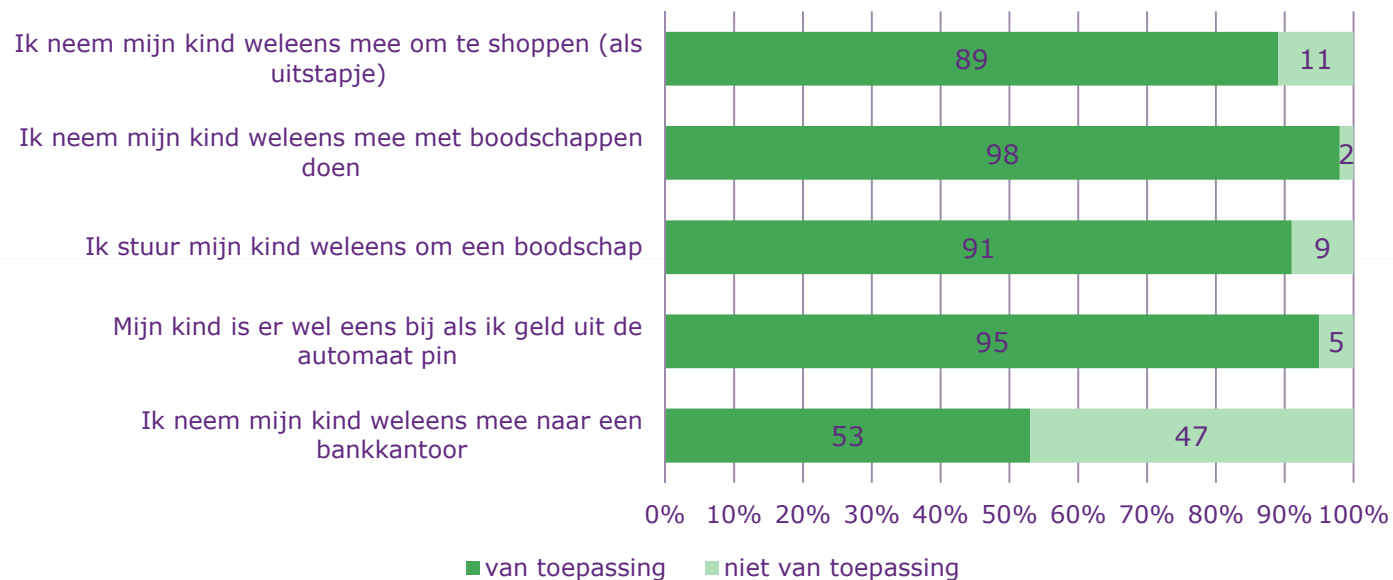
November 9, 2012
Wijzer in geldzaken

Vrijwel alle kinderen gaan wel eens mee boodschappen doen en pinnen. Ook shoppen als uitstapje is populair.

2.5. Openheid over financiën (2/2)

Welke uitspraken zijn op u van toepassing?

Basis: alle ouders (n=539)

Drie kwart leert het kind dat geld belangrijk is. Daarnaast leren ouders hun kinderen te sparen en niet meer geld uit te geven dan er binnenkomt.

2.6. Financiële normen & waarden

	Helemaal van toepassing	Beetje van toepassing	Neutraal	Beetje van toepassing	Helemaal van toepassing	
Ik leer mijn kind dat geld niet belangrijk is	2%	5%	21%	42%	31%	Ik leer mijn kind dat geld wel belangrijk is

Lessen die ouders het Belangrijkst vinden om hun kinderen bij te brengen:

1. Dat je pas iets kunt kopen als je genoeg gespaard hebt (61%)
2. Dat je niet meer kunt uitgeven dan er binnenkomt (60%)
3. Dat je niet iets moet willen alleen maar omdat anderen het ook hebben (35%)
4. Wat de waarde van geld is (29%)
5. Dat het verstandig is een deel van je geld opzij te leggen voor later (26%)
6. Dat je beter geen geld kunt lenen (25%)
7. Dat je je geld zelf moet verdienen (18%)
8. Dat je bij dure aankopen eerst moet vergelijken voordat je iets koopt (15%)
9. Dat iets duurs niet altijd beter of leuker is dan iets goedkopers (14%)
10. Dat je pas iets duurs moet kopen als je zeker weet dat je het wilt hebben (14%)
11. Geen van deze (1%)

Basis: alle ouders (n=539)

Juf/meester is het populairste beroep. Tevens hebben drie op de tien kinderen het over veel geld verdienen later.

2.7. 'Later als ik groot ben'

Top 5

1. Juf/meester/leraar (5%)
2. Dierenarts (3%)
3. Arts/dokter (verloskundige) (2%)
4. Architect (2%)
5. Directeur/eigenaar/manager (2)

En beroepen als:

Kapper/kapster, politieagent, piloot, ontwerper, voetballer, theaterwereld, onderzoeker/wetenschapper

69% van de kinderen weet op dit moment nog niet wat het wil worden

1. Veel geld verdienen (29%)
2. De woonsituatie (26%)
3. Trouwen/een partner (25%)
4. Kinderen krijgen (25%)
5. Creatief zijn/mooie dingen maken (24%)
6. Anderen helpen (22%)
7. Op eigen benen staan (20%)
8. Veel beleven (15%)
9. Veel bereiken (13%)
10. Beroemd worden (13%)
11. Onrecht bestrijden (7%)

Gemiddeld aantal antwoorden: 2,3

Weet uw kind al wat het later wilt worden?

Waar heeft uw kind het over als het gaat over groot zijn?

Basis: alle ouders (n=539)

November 9, 2012
Wijzer in geldzaken

19